

Бурят-Монголоор ҮНЭН

СССР-ий Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-ий Верховно Советдэй, КПСС-ий Улан-Удын горкомой орган.

№ 228 (6948)
СЕНТЯБРИН
25
СУББОТО
1954 он

Сэв 20 мүнгэ.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҮДЭР БҮРИ ҮРГЭН ДАЛАЙСАТАЙГААР ЯБУУЛХА. Ф. Михайлов. — Илларион Исаевтай амжалта. Ц. Дандаров. — Бэлэдхэл муутай байһанай хойшололгууд (1-дэхи нюур).
Английска эрдэмтэ ба нийтын ажал-ябуулагша Джон Берналда уласхоорондын Сталинска шан барюулагдаба (1-дэхи нюур).
Партийна хуралсалай шэнэ жэлые бэлэдхэл түгсөөр угтгай! (2-дохи нюур).
Б. Шатонов. — «Юу хэхээ шамтай, шамгүйгөөр мэдэхэб!» (3-дахы нюур).

М. Михайлов. — Ушев дахин Серовой нэрэмжэтэ клуб тухай (3-дахы нюур).
Н. Цыбикдоржисв. — Зоотехническэ барилганууды тоодоггүй дээрэнээ... (3-дахы нюур).
В. Прокофьев. — Коммунистическэ мораль тухай (3—4-дэхи нюуруудта).
Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай нэгэдэхи сессе (4-дэхи нюур).
ООН-эй Генеральна комитеттэ (4-дэхи нюур).
Вьетнамай Демократическа Республинын президент Хо Ши Минэй Синьхуа агентствын корреспондентгэ хэлэн мэдүүлгэ (4-дэхи нюур).

Пропагандистнуудай семинарнууды идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ

Марксистско-ленинскэ теори хамаа ариг хууль хууль гүдөө, ардуу эрээдүйн харуул найхан байдаг гүдөө, коммунизмын илалтын тэмсэлдэн манай партинын хүсэтэ ээбсэг болодог.
Идейнэ теоретическэ дээшлүүлгэдэ Коммунистическэ парти ходоодо онсо анхаара табидат байна. Манай революционерон теорине, коммунистическэ хуули ёнонууды шууд ажаахын ба культурна байдалтын асуудалууды зүбөөр хэлжэ нурана, социалистическэ үзүүлэлтын буюу найнны арасаа тулада үрэхтэйгээр ямар хураана.

дээдэ хэмжээндэ, пропагандистнуудай эдэхитэй хабаадалгатайгаар үнэгэрөө. Ээлжээтэ семинар дээрэ ямар асуудалуудтай табидатха байһан тухай, мүн гэртээ юу бэлдэхэ, ямар литература уншаха хэрэгтэй байһание пропагандистнууд эид мэдэжэ абаа. Мүн эндэхэ партийна библиотекэ пропагандистнуудта ехэн тухаламжа хүргэдэг. Аймагайгаа, республикыгаа ажаахын хүгжээ байһан тухай тоо баримтанууды пропагандистнуудта олгожэ үгэнэ. Политическэ болон ураннайханай литературын выставкынууды үзэгдэхэ ээлжээтэ темэ бүхөөр эмхидхэнэ.

Гэхтэй хамта, партийна хуралсалай 1953—54 онуудта пропагандистнуудай семинарнууды олон партийна комитетдэд тулаар ударидаг, семинартай занитнуудта удха муутай, нонигүй лекцинуудэй уншагдахада хамааралгүй байгаа. Илангала, КПСС-эй Пригороднэ райком, Иволгин, Кяхтын, Кабанский аймакунууд партийна хуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ пропагандистнуудай семинарнууды идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэдэг. Иймэ ябадалуудта эрдэмтэй байба. Иймэ ябадалууд мүнөө жэлдэ дабтагдаха ёногуй.

Мүнөөдөрөө эхилжэ Түнхэнэй, Баргажанай, Кяхтын, Иволгин ба бусад аймагуудта, районудта пропагандистнуудай семинарнууд хүдэлмэрээ эхилхэнэ.
Партийна комитетдэд семинарнууды «уналгын» газар болгохогүй, харин пропагандист бүхэнэй творческоор хүдэлмэрилхэ ябадалы хангасар тэднэй хүдэлмэринэ эмхидхэхэ ээрэгтэй. Семинарнуудта бэлдэхэ байһанай пропагандистнуудай дүршэл согсолхо, эгээн шухала теоретическэ болон методическа асуудалуудаар ханамжанууд тухайгаа хөөрөлдөөнууды, дискуссии хэхэ хэрэгтэй. Тингээтэ пропагандистнууды ехээр хонирхуулха, тэднэй творческо ханал болодые гүнээгэрүүлэхэ шухала.

Хүдэлмэрилхөө, нотагтаа бодожо байгаа баримтанууды, ураннайханай литература, харуулан ойлгуулха зүйлнүүды болон партийна сьезднууды, конференцинууды, ЦК-гэй Пленумууды шийдэхэбэринууды яагаад хэрэглэхэб гэхэ мэтын темээр пропагандистнуудай хоорондо хөөрөлдөө үнгэргэхэ шухала.
Партийна пропагандада догматизм ба хооһор сээжэлдэгдые усалгахын тулада КПСС-эй айкомуудай, райкомуудай секретарьнууд республикыгаа, аймагайгаа шийдэхэ байһан ажаахын-политическэ зорилгоо тухай семинарнууд дээрэ элхидхэлүүды хэхэ, теоретическэ асуудалууды партийна организацинын үдэр бүрин хүдэлмэрилхэ зорилгоо тухай ажаахын хойшололгууды хургаха зэрэгтэй.

Пропагандистнуудай семинар эмхидхэлгэд партийна библиотекэнууды үүргы эрид дээшлүүлхэ хэрэгтэй. Зүгөөр, пропагандистнуудтай хэгдэхэ бүхэ хүдэлмэринэ партийна библиотекэнуудтэ даалгасархёод, семинарнууды хүтэлбэрлгөө партийна комитетдүүдэй зүгнөө бээ сүлөөлхэ гэгэн нэдэлгэ гаргагдажа болохогуй.

Пропагандистнуудай семинарнууды түрүүшын үдэрнөө эмхитэйгээр эхилээд, тэрэннэ удха түгэлдэрөөр үнгэргэжэ, эхилхээс байган 1954—55 оной партийна хуралсалай жэлдэ шэнэ амжалта тулгала!

Амурска областинн колхозууд болон совхозууд тарья хуряалгыгаа түсэбы дүүргэбэ

Амурска областинн колхозууд болон совхозууд хүдөө ажаахы саары хөгжөөхэ тушаа парти, правительствын даалгасары дүүргэлхэ болон тарья тушаалгын гүрэнэй түсэбы, тэрэ тоодо шэнинсэ тушаал түсэбы 130 процент дүүргэжэ. 1954 онойхидо орходоо 6 миллион 300 мянган пүүд үлүү ехэ тарьян хуряалгы тушаала. Колхозууд болон совхозууд 1955 оной хабар тарьян хуряалгы культурануудай гүрэнхэ зүбөөр хүсэд хангаа. Колхозууд үдэр хүдэлмэринэ түлөө натура

түлбэри талхаар түлэжэ, гүрэндэ тарья худалдажа, колхозинуудта ажалта үдэртэнэ тарья үгэжэ үргэлжэлхөөр.

Областинн МТС-үүд тракторна хүдэлмэрин жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ. Энэ жэлдэ областинн МТС-үүд болон совхозууд 202 мянган гектар шэнэ ба боро газар халхан, 1955 ондо таригдаха газарай талмайе үнгэргэжэ жэлэйхидэ орходоо 314 мянган гектараар үлүү ехээр бэлдэхэ.

(ТАСС).

Тарья хуряалгын хүдэлмэринэ үдэр бүри үргэн далайсатайгаар ябуулха

Илларион Исаевтай амжалта

Энэ жэлдэ XIX партсьездын нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан Бичурын МТС-эй комбайнернуудай дунда комбайнер Илларион Исаев эрхим ажалараа шалгаржа гараба. Тарья хуряалгын эхилхэнээ хойшо үдэр бүри нормоёо 115—120 процент дүүргэжэ байна. Мүнөө тэрэ 200 гаран гектар тарья хуряагаа.

Энэ амжалта нүхэр Исаев яагаад туйлааб гэхэдэ, хүдэлмэрингөө салгы ехээр нигтаруулан ажаллана. Комбайнайгаа хажууда үглөөгүүр эртэ эрэд, шүүдэрэй хатарат машинадаа техниксэхэ харууна хэдэг. Тингээд шүүдэрэй хатарсаар хадажа захалаад, үдэшэ орой болотор хүдэлмэрилдэг байна.

Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдээр Илларион Исаев МТС соого хоёрдохон хуурида гаража, аймаг Хүндэлэлэй доскада бэшэгдээ.

Ф. Михайлов.

Ажалай эмхидхэлые тооногуй

Бичурын аймагай XIX партсьездын нэрэмжэтэ колхозой тарья хуряалгын хүдэлмэрилхэ тулалалсаахын түлөө Бичурын МТС-эй, дунда хуряалгын коллективүүд хэдэн удаа воскресник хэхэ, коллектив бүхэнэй 20—30 хүн тарья сээрлэлгэ дээрэ эршэмтэй найнаар ажаллаба.

Тинхэ зуура, тус колхозой гэшүүд хэдэн арбаадаараа город ошохоно—город, намарта гарахан—намарта дураараа гаража байна. Тээ энэн тушаа колхозой правлени, парторганизацн мүртэй хэмжээ абанагүй, колхозникуудай дунда ажалай эмхидхэлые оройдоо тооногуй гэхэдэ болохо.

Р. Баев.

Хурьһэ урбуулангуй, гүнзэгыгөөр хахалалга

Эрдэмтэ-новатор Т. С. Мальцевтай зохёон, тарьяанай ургаса дээшлүүлхэ шэнэ арга нэбтэрүүлхэ талаар Байкало-Кударын аймагай колхозууд шаблагуй пулагар газарай хурьһэ урбуулангуй гүнзэгы хахалалга хэхэ эхилбэ.

Ленинэй, Ждановай, Сталиной, XVIII партсьездын нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд хамта дээрэ 300 гектар газар хахалба. Энэ хүдэлмэри үргэлжэлхөөр.

К. Бардамсв.

Бэлэдхэл муутай байһанай хойшололгууд

Хэжэнгын МТС-эй харьяата колхозууд ургаса хуряалгы эхилхээр хорёод хонобо. Зарим колхозуудай энэ хүдэлмэринэ бэлэдхэл муутайгаар угтан дээрэнэнь мүнөө тэдэ колхозуудта тарья хуряалга хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

«Заветы Ильича» колхозые абажа харая. Энэ колхоз хуряалгын эхилхэнээ хойшо 354 гектар талмайн тарья хуряагаа гэхэ гү, түсбэйнгөө хахадыншы дүүргэггүй. Колхозой поли дээрэ хүдэлжэ байһан нүхэр Кушнарёвой жолоодоог «Коммунар» комбайные хүдэлмэринн хүсөөр колхозой хангалтай байһан дээрэнэнь үдэр бүхэндэ наатана. Жэшээлхэдэ, сентябриин 20—21-нэй үдэрнүүдтэ минл байжа үнгэргэбэ. Тэндэ хүдэлмэрилхөөр эльбэгдэлэн колхозникууд Г. Вишников, Л. Павлова гэгшэд элэ үдэрнүүдтэ хүдэлмэрилхөө гарангуй байжа, комбайнай хүдэлмэринэ наатуулба.

Колхозой правлени тарья зөөлгы ехэ муугаар эмхидхэ. Тэрэннээ бээр, комбайнаа гарахан тарьян хээрэ ообоолгодо. Тэрэ тарьяниын хэдэн хоног соо тэндэ хэбтэжэ, гутажа байна.

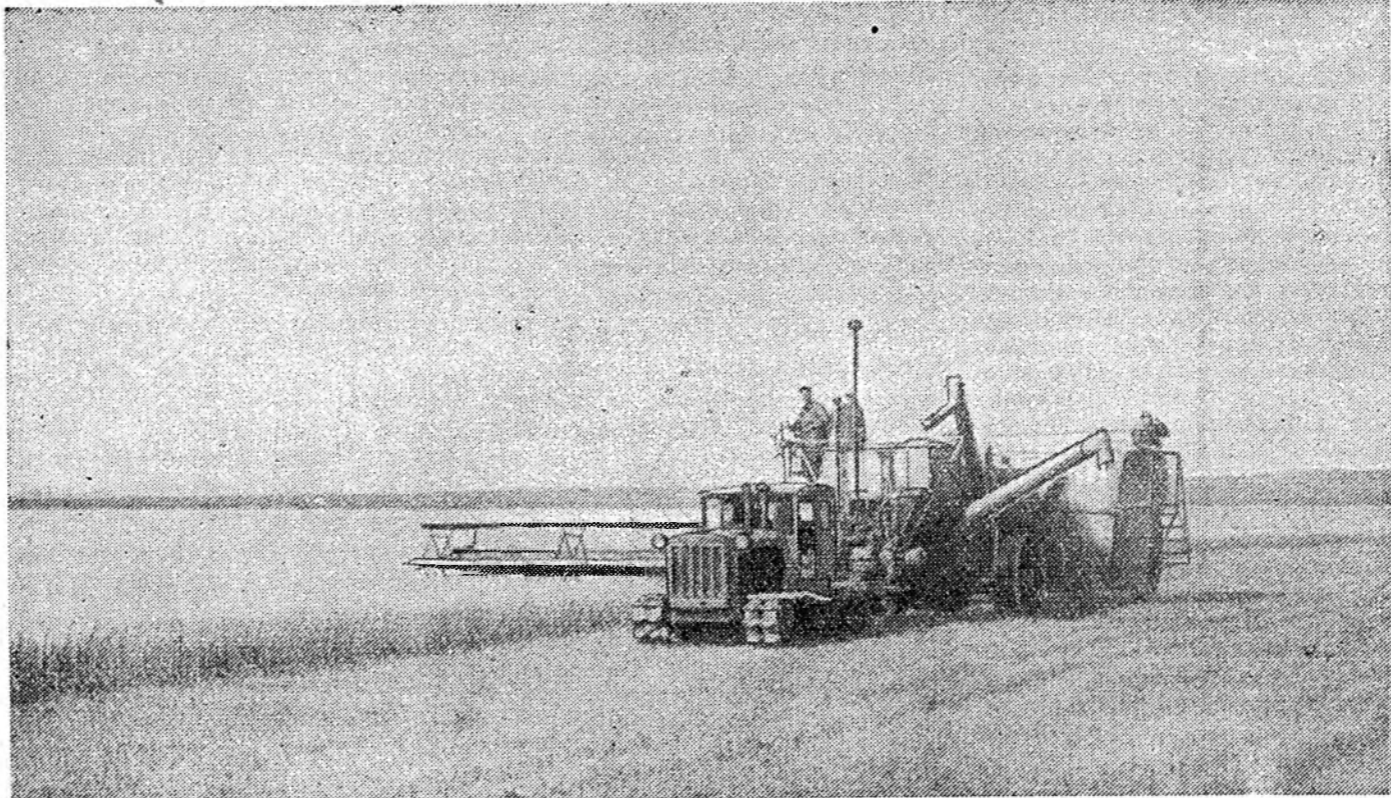
Мүн колхозой центр дээрэхэ ток муугаар түхөөргэдэ. Тэндэ хорёод амбаар бии аад сээрлэгдэггүй, сагаалдаггүй, нүхэ нүбүнэ бүгдэгдөггүй байһаар. Тарья сээрлэхэ талмайн цементлэгдэхэ аад, энэ хүдэлмэринн дүүргэгдэггүй. Наран сушилка, тарья хадагалха газарнуудын сээрлэгдэггүй. Тэрэ тогто зөөлдөн хэдэн зуун центнер тарьян сээрлэхэ аргын үгы дээрэнэ мүн лэ халажа, гутажа эхилээ.

Шадар эмхидхэгшэ

Хүдөө ажаахы механизацилгын Сэлэнгын училищини үйлдэбэрин хуралсалай мастер Георгий Бондо тарья хуряалгын үедэ комбайнова хуряалга эмхидхэхэ Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо партинын айкомоор эльбэгдлээ нэн. Тэрэ мүнөө тракториз нэгэдэхн бригадын дүрбэн комбайнай—хоёр «Коммунар», нэг «С-4», нэг «С-6» комбайнуудай хүдэлмэринэ эмхидхэнэ. Тэрэнэй оролдосотой найнаар хүдэлмэрилхэнэй ашаар комбайнуудай ажаллэ бүтээсэ үдэр эрэхэ бүри дээшлэхэ байдаг. Мүнөө энэ бригадада 400 хоо гаран гектар ороотоно культуранууд шанар найнтайгаар хуряагданхай.

Комбайнова хуряалга эмхидхэгшэ бригадын механизаторнуудай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри найнаар ябуулна. Мүнөө энэ бригадада хүдэлмэринн дүн үдэр бүри гаргагдажа, бүгдэндэ мэдэжэ болгодог болоо. «Дайшалхы хуудана»

П. Борисов.

Ярууны мянханы совхозой комбайнер Даши-Дондо Цыренов хүдөө ажаахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаа хүндэтэ эрхые олоох, Москва ошохо эрээ. Мүнөө нүхэр Цыренов тарья хуряалга дээрэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилэн

үдэрэйнгөө даалгасары 160 процент дүүргэжэ, гектар бүригөө 20 центнер хүртэр орооно сохино.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Цыреновой агрегат ячмень хадажа ябана.

А. Мангаевай фото.

Английска эрдэмтэ ба нийтын ажал-ябуулагша Джон Берналда уласхоорондын Сталинска шан барюулагдаба

Сентябриин 23-да Кремлинн Свердловско зал соо английска элнэтэ ехэ эрдэмтэ ба нийтын ажал-ябуулагша Джон Берналда «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхжүүлхэнэй түлөө» уласхоорондын Сталинска шан барюулагдана байна.

Уласхоорондын Сталинска шангуудай хэрэгые эрхилхэ Комитетэй түрүүлэгшэ академик Д. С. Скобелцын тобохоон үгэ хэлэхэдэ, Джон Берналда габьяада сэгнэлтэ үгэбэ. Джон Берналд гэгшэ элнэтэ ехэ эрдэмтэ ба нийтын ажал-ябуулагша, ардуудай хоорондохон эб найрамдалай хэрэгтэй түлөө, мүн тэднэй хани барисаае бэхжүүлхын түлөө сусаршагүйгөөр тэмсэгшэ юм гэжэ советскэ олонинтэ харадаг байна.

СССР-эй Наукануудай академинн президентмэй гэшүүн академик А. И. Опарин, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско гүрэнэй университетэй ректор академик И. Г. Петровск, ВЦСПС-эй секретарь, советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитетэй түрүүлэгшэ Н. В. Попова, Бауманай нэрэмжэтэ Московско дээдэ техникческэ училищинн студент В. И. Стрельцов гэгшэд амаралгын үгэнүүды хэлэн байгаа. Тинхэлээ тэднээр шагнал абантанайн дашарамдуулан лауреадта амаралга хүргөөд эб найрамдалай түлөө, Англиин болон Советскэ Союзай ардуудай хоорондохон хани барисаае ба бээ бээ ойлголсохо ябадалы хүгжөөхын түлөө шэнэ шэнэ амжалта гуйлахын хүсэлэн байха юм.

Уласхоорондын Сталинска шангай лауреат профессор Джон Бернал харюу үгэ хэлэн байна. Тэрэ хадаа энэ шан ганса минни габьяагай түлөө бэшэ, харин минни орондо эб найрамдалай түлөө тэмсэлгэ олон мянган эдэхитэй тэмсэлхэдэй түлөөлэгшэ—намда үгтэбэ гэжэ ойлгоод, тэрэ шагнал баясхалантайгаар хүлээн абанаб гэжэ мэдүүлбэ. Эгээ эдэ хүнүүд, Англида эб найрамдал хамгаалхын түлөө хүдэлхөөндэ хабаадалга олондо тоогдохо ушартай. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн советдэр дамжан гайхамшагта ехэ шагнал — тэрэ эб найрамдалые тулгала гэжэ тэднээр бүгдөөрөө эрмэлзэнэ.

Хүүлэй табан жэл соо тэлэнэр эли бодо амжалтанууды суйлаха. Атомна үе галабта улад зон өнөөд хоорондоо үнөөн хянаан болохо байха бээ, гэжэ профессор Джон Бернал хэлэнэ, хэрбээ тэднээр амиды мэндэ байхы хүсэбэл өнөөд хоорондоо хани барисаатай ба хани харилсаатай байха зэрэгтэй. Энэ ушары зарим правительствонуд тоохо үшөө дурагүй байгашые наань, тэрэнише ардууд ойлгожэ эхилэнхэй.

Советскэ арал хадаа бүхэ хүсэ шадалаа гарган асарн ехэ зохёон байгуулхы зорилгооудаа оролдосотой найнаар бээлүүлэн эб найрамдалай замаар яажа байна, энэ хэрэгтэ амжаһан тэрэнэй туйлалтанууд бүхэ үдэлхэнхидтэ зориг бадаруулагша жэшээ боложо үгэнэ.

Бидэнэй хоорондоо эсэргүү харша ябадал гаргаха зорилгоор зорюута хүжэрөөгдэжэ байһан бээ бээлээ этигэлсэхэгүй ба нэжэж ханаха ябадалы огтолон зайсуулхын тулада нуур нуураараа уулзажа, урда тэнь дутамаг байһан тэрэ холбоо барисаага бүхэ хэмжээгээр үргэлхэн, дэлхэй дээрэ эб найрамдалы бэхжүүлхэ хэрэгтэ манай хоёр арал өөрыгөө нэмэринэ оруулжа шадаха байна гэжэ профессор Джон Бернал саашан мэдүүлээ.

Би хадаа энэ шан намда барюулжа байгшадэй эрмэлзэлгэдэ таараха юм гэжэ этингэн хадаа, эб найрамдалай хэрэг бэхжүүлхын тулада, эрдэмтэдэй уласхоорондын хани харилсаае үргэдэхын тулада мүнөөдэр намда барюулагдажа байһан шагналые хэрэглэжэ шадаха бээб гэжэ найданаб гээд, профессор Джон Бернал үгээ дүүргэнэ байгаа.

(ТАСС).

